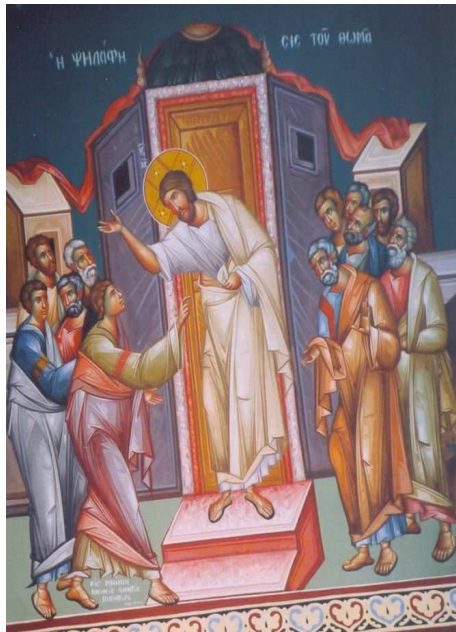

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (ΤΟΥ ΘΩΜΑ)

ΠΑΣΧΑ - ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ

Ιωάννου Μ. Φουντούλη, Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστ. Θεσ/νίκης

ΑΝΗΘΩΞΕ ΑΝΕΞΤΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

✿ «Τὰ ἐγκαίνια Τῆς (καθ' ἑβδομάδα ἀνακνυκλουμένης) ἑορτῆς
Τῆς Τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ
σωτήριος ὁμολογία».

✿ Συμεῶν ἐπισκ. Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτ. (107).

ΠΑΣΧΑ - ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ

Ιωάννου Μ. Φουντούλη, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστ. Θεσ/νίκης

Τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου το χαρμόσυνο ἀγγελμα ἐδό-
νησε κατὰ το μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τὴν ἡσυχὸν εαρινὴν νύκτα.
Το ἀκούσαμε καὶ πάλι με σκιρτήματα χαρᾶς κάτω ἀπὸ τὸν ἑνα-
στρο οὐρανό, στα προαῦλια τῶν ναῶν μας. Οἱ λόγοι τοῦ λευκο-
φόρου ἀγγέλου «Ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε» (Μάρκ. 16, 6) ἐπανελή-
φθησαν ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ἱερέων μας καὶ τὰ
χεῖλη μας ἐψάλαν τὸ θριαμβευτικὸ ὕμνο «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νε-
κρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας».

Καὶ ἐμεῖς, «οἱ ἐν τοῖς μνήμασι», οἱ συνταφέντες με τὸν Κύ-
ριο, μαζί με τοὺς ἀπ' αἰῶνος κατεχομένους στα δεσμά τοῦ Ἄδου,
νοιώσαμε τὸ σκίρτημα τῆς νέας ζωῆς, τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως,
«ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πα-
τρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ.
6, 4). Καὶ ἐπαναλάβαμε δέκα, εἴκοσι, ἑκατὸ φορές τὸν παιᾶνα αυ-
τόν, γιὰ νὰ δείξουμε τὴν ἀμετρὴ χαρὰ μας καὶ τὴν ἀκλόνητὴ βε-
βαιότητά μας, γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουμε τὴ νίκη τοῦ Χριστοῦ,
ποὺ εἶναι καὶ δική μας νίκη, κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἄδου.

Ἐ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο βρίσκεται ἡ πεμπτουσία τοῦ
Χριστιανισμοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως ἀποτε-
λεῖ τὸ κεντρικὸ θέμα τῆς λατρείας μας, τὸ θέμα τοῦ Πάσχα, ἀλλὰ
καὶ ὅλων τῶν Κυριακῶν τοῦ ἔτους. Γι' αὐτὸ κατὰ τὴν ἀκολουθία
τῆς Κυριακῆς ἀκούγονται τόσοι ἀναστάσιμοι δοξολογικοὶ ὕμνοι
καὶ δημιουργεῖται ἡ χαρμόσυνη πασχαλινὴ ἀτμόσφαιρα. Ἀλλὰ καὶ
Κυριακὴ τοῦ Ἀντίπασχα (τοῦ Θωμᾶ)

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Πράξ ε' 12 – 20)

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἢ οὕσα αἴρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἦνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἔξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.

ἡ ἴδια ἡ ἀνάστασις του Κυρίου ἐπὶ το εικονικώτερον αναπαρίσταται. Κατὰ τον ὀρθρο αναγιγνώσκειται ἡ ἀναστάσιμος περικοπή, το «εωθινόν ευαγγέλιον», που ἀφηγεῖται τα κατὰ την ἀνάστασιν του Κυρίου καὶ τις ἐμφανίσεις Του στους μαθητές Του. Αναγιγνώσκειται «ὀρθρου βαθέως», τότε που διαπιστώθηκε ἡ ἀνάστασις (Λουκ. 24, 1)· ὄχι ἀπὸ τῆς ωραίας πύλης του ἱεροῦ, ἀλλ' ἀπὸ του δεξιού μέρους τῆς ἀγίας τραπέζης, που εικονίζει τον τάφο του Κυρίου, ἀπὸ λευκοφοροῦντα ἱερέα, ἀπὸ το μέρος δηλ. του ζωοδόχου τάφου ὅπου ἴσταντο ο «ἐν λευκοῖς ἱματίοις» ἄγγελος που ευαγγελίσθηκε στις μυροφόρους την ἀνάστασις (Μάρκ. 16, 5). Ἀμέσως καλούμεθα οἱ πιστοὶ να προσκυνήσουμε τον ἀναστάντα Κύριο, εμεῖς οἱ «θεασάμενοι» με τους πνευματικούς μας οφθαλμούς την ἀνάστασή Του (*). Καὶ ἐξέρχεται ο ἱερεὺς – ο ἄγγελος, ἀπὸ του ἱεροῦ βήματος – ἀπὸ του τάφου, κρατῶν το Ευαγγέλιο – τον ἀναστάντα Χριστό, στο μέσον του λαοῦ του Θεοῦ – των μαθητῶν Του, καὶ δέχεται τον ἀσπασμό τῆς ἀγάπης καὶ τῆς τιμῆς των ἀδελφῶν Του, τῆς Ἐκκλησίας Του.

Θ Χριστιανισμός στηρίζεται ἐπάνω στον κενό τάφο του

(*) Βλ. «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι...».

Κυριακή του Ἀντίπαρχα (του Θωμά)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

Θεκίνες τις μέρες, μέσω των αποστόλων γίνονταν πολλά εκπληκτικά θαύματα στον λαό. Οι πιστοί συνήθιζαν να συγκεντρώνονται όλοι μαζί στη Στοά του Σολομώντα. Από τους άλλους που ήταν στον ναό κανείς δεν τολμούσε να προσκολληθεί σ' αυτούς, όμως ο λαός τούς είχε σε μεγάλη υπόληψη. Όλο και περισσότερα πλήθη από άνδρες και γυναίκες πίστευαν στον Κύριο και γίνονταν μέλη της εκκλησίας. Ακόμη και στις πλατείες έφερναν τους ασθενείς και τους ξάπλωναν σε κρεβάτια και σε φορεία, για να πέσει πάνω σε κάποιον απ' αυτούς έστω και η σκιά του Πέτρου όταν αυτός ερχόταν. Κι από τις πόλεις που ήταν γύρω στην Ιερουσαλήμ συνέρρεε το πλήθος, φέρνοντας αρρώστους κι άλλους που τους βασάνιζαν πνεύματα πονηρά· κι όλοι αυτοί γιατρεύονταν. Τότε ο αρχιερέας και όλοι όσοι ήταν μαζί του, δηλαδή αυτοί που ανήκαν στο κόμμα των Σαδδουκαίων, γεμάτοι φθόνο έπιασαν τους αποστόλους και τους έβαλαν στη φυλακή. Αλλά, τη νύχτα, ένας άγγελος Κυρίου άνοιξε τις πόρτες της φυλακής, τους έβγαλε έξω και τους είπε: «Πηγαίνετε στον ναό και κηρύξτε στον λαό το μήνυμα γι' αυτή την καινούργια ζωή». (ΕΚΛΟΓΑΙΟΝ)

Κυρίου· χωρίς την ανάσταση «κενό» θα ήταν το χριστιανικό κήρυγμα, «*ματαία η πίστις*» μας (Α' Κορ. 15, 17). Αλλά και η ζωή του καθενός μας πηγάζει από το γεγονός της αναστάσεως του Χριστού. Μαζί Του συνεσταυρώθη και απέθανε ο άνθρωπος της αμαρτίας, ο υπόδουλος στο φόβο του θανάτου και της φθοράς. Τώρα όμως ο θάνατος έχει συντριβεί. Η φθορά «*κατεπόθη από την αφθαρσία*». Τώρα πανηγυρίζουμε τη νίκη μας και δοξάζουμε Εκείνον, που με το θάνατό Του μας χάρισε τη ζωή. Και επάνω στο δέσμιο θάνατο και στον Άδη πατεί όχι μόνο ο Χριστός, όπως *παραδαιτικά* *εικονίζεται* *στην ορθόδοξο εικονογραφία* *της αναστάσεως*, αλλά και *ολόκληρο* *το συνανιστάμενο* *γένος* *των ανθρώπων*, *των σεσωσμένων*.

Ή φωνή του θριάμβου των απελευθερωμένων του Χριστού συνοψίζει ο ι. Χρυσόστομος στον Κατηχητικό του λόγο, που ακούσαμε: «*Κανείς ας μη φοβάται το θάνατο, γιατί μας ελευθέρωσε του Σωτήρος ο θάνατος. Κατεχόμενος απ' αυτόν τον εξαφάνισε. Κατέβηκε στον Άδη και τον ελαφυραγώγησε. Τον πίκρανε, όταν γεύθηκε τη σάρκα Του. Και αυτό προφητεύοντας ο Ησαΐας, φώναξε· Ο Άδης, είπε, επικράνθη, όταν σε συνήνησε κάτω. Επικράνθη, γιατί κατηργήθη. Επικράνθη, γιατί ενεπαίχθη. Επικράνθη, γιατί ενεκρώθη. Επικράνθη, γιατί εδεσμεύθη. Έλαβε σώμα και βρήκε Θεό. Έλα-*

Κυριακή του Αντίπαρχα (του Θωμά)

βε γη και συνήνητησε ουρανό. Έλαβε αυτό που έβλεπε, και έπεσε απ' εκεί που δεν έβλεπε. Πού είναι, θάνατε, το κεντί σου; Πού είναι, Άδη, η νίκη σου; Ανέστη ο Χριστός και συ έπεσες. Ανέστη ο Χριστός και κρημνίστηκαν οι δαίμονες. Ανέστη ο Χριστός και χαίρουν οι άγγελοι. Ανέστη ο Χριστός και κυριαρχεί η ζωή. Ανέστη ο Χριστός και κανείς νεκρός δε θα βρίσκεται πια στο μνήμα. Γιατί ο Χριστός, εγερθείς εκ νεκρών, έγινε αρχή της αναστάσεως των νεκρών».

Μέσα στην ατμόσφαιρα αυτή της νίκης, της χαράς και της πανηγύρεως, του φωτός που μετεδόθη στον κόσμο από το ανέσπερο φως που έλαμψε από τον τάφο, σκοτεινά πάθη, μικρότητες, θανατηφόρα μίση και μνησικακίες δεν έχουν χώρο υπάρξεως. Και αυτό είναι το άμεσο δώρο της αναστάσεως: *Η συγνώμη που ανέτειλε εκ του τάφου. Η αγάπη και η ειρήνη του Θεού προς τον άνθρωπο, του ανθρώπου προς το Θεό και του ανθρώπου προς το συνάνθρωπο.*

Θ πανηγυρισμός του Πάσχα συνεχίζεται καθ' όλη την εβδομάδα που το ακολουθεί, τη Διακαινήσιμο, τη νέα εβδομάδα. Όλη αυτή λογίζεται ως μία *πασχάλιος ημέρα*, κατά την οποία «αυτήν τήν ζωηφόρον Ανάστασιν έορτάζομεν τοῦ Κυρίου», κατά το *συναξάριο*. Και η εβδομάς κατακλείεται με την ογδόη ημέρα, τη Νέα Κυριακή, την *άλλως λεγομένη Κυριακή του Θωμά ή του Αντίπασχα*. Αυτή είναι ο *Ύψος Της οδός ημέρας Του μέλλοντος αιώνας*.

Δεν είναι όμως η Κυριακή του Θωμά *εξεικόνισμα μέλλοντος αιώνας* απλώς και μόνο γιατί είναι η ογδόη ημέρα από του Πάσχα. Αλλά και γιατί είναι η ημέρα της παρουσίας του Χριστού στο μέσον του κύκλου των ένδεκα μαθητών, της διαπιστώσεως του γεγονότος της αναστάσεως, της άρσεως κάθε αμφιβολίας, της προσωπικής κοινωνίας και της ψηλαφήσεως του αναστάντος. Ακριβώς δε η παρουσία αυτή και η ψηλάφησις είναι τύπος της αιωνίου παρουσίας του Χριστού κατά το μέλλοντα αιώνα *έν τῷ μέσω* της Εκκλησίας Του. Τότε τίποτε δε θα εμποδίζει την ποθητή θέα του Θεού, του Χριστού, και την προσωπική κοινωνία με Αυτόν. Τότε μαζί με το Θωμά ο λαός του Θεού θα ομολογεί τη *σωτήριο ομολογία*: «**Ο Κύριός μου και ο Θεός μου**» (Ιω. 20, 28).

Ιωάννου Μ. Φουντούλη, απόσπασμα από τα βιβλία «Λογική Λατρεία», εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 1984 & «Λειτουργικά Θέματα Δ'», Θεσσαλονίκη 1979
ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΟΤΑΙΕΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. ΚΑΙ FAX: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmarke@yahoo.gr, ΙΕΤΟΣΒΛΙΒΔΑ ΝΑΟΥ, www.agnikmark.gr